

Varlıklar Âlemi ve Melekler

DKAB.7.1.1. Melekleri sınıflandırabilme · Konu kapsamındaki temel kavramları, modelleri ve ilişkileri örnekler üzerinden çözümler.

HATIRLAYALIM

- Âlem, Allah'ın yarattığı varlıkların tamamıdır; varlıklar doğrudan gözlenenler, araçlarla incelenenler ve dinî kaynaklarla bilinen gayb varlıkları olarak ayrılır.
- Gayb duyuların ötesindeki alandır; melek, cin ve şeytan hakkındaki güvenilir bilgilerin kaynağı Kur'an-ı Kerim ve sünnettir.

- Melekler nurdan yaratılmış, yeme-içme ve cinsiyet özelliği olmayan, Allah'a tam itaat eden ve müminler için dua eden varlıklardır.
- Dört büyük melek: vahyi getiren Cebrail (Ruhulkudüs, Ruhulemin), tabiat olaylarını yöneten Mikâil, sûra üfleyen İsrâfil, can alan Azrail'dir (Melekülmevt). Kırâmen Kâtibin yazıcı, Münker ve Nekir sorgu melekleridir.

1 EŞLEŞTİRME

Melek adlarını üstlendikleri görevlerle eşleştiriniz.

d 1. Cebrail (Ruhulkudüs)	a) Vefat sonrası sorgulama yapan melekler
e 2. Azrail (Melekülmevt)	b) Tabiat olaylarını ve rızıkları yöneten melek
b 3. Mikâil	c) İnsanın davranışlarını kaydeden melekler
c 4. Kırâmen Kâtibin	d) Vahyi peygamberlere ulaştıran melek
a 5. Münker ve Nekir	e) Ömrü bitenlerin canını alan melek

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki panoda üç varlık örneği ve bilgi edinme yolları K, L ve M ile gösterilmiştir. Bu harflerin yerine hangisi yazılmalıdır?

1. Örnek: Bahçedeki Ağaç Çiçek gözle doğrudan görülüp incelenir. Bilgi yolu: K ?	2. Örnek: Mikroorganizma Mikroskop gibi gözlem araçlarıyla seçilir. Bilgi yolu: L ?	3. Örnek: Meleklerin Görevleri Duyuların ötesindedir; vahiyyle öğrenilir. Bilgi yolu: M ?
--	---	---

A K: Araçla gözlem — L: Doğrudan — M: Deney	B K: Doğrudan — L: Araçla gözlem — M: Kur'an ve sünnet
C K: Kur'an ve sünnet — L: Araçla — M: Doğrudan	D K: Doğrudan — L: Kur'an ve sünnet — M: Araçla

2 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Doğru ifadelerin D, yanlış olanların Y kutusunu işaretleyiniz.

	D	Y
Mikroskopla incelenen mikroorganizma, gayb âlemindeki meleklerle aynı grupta yer alır.	☐	☒
Sevgi, akıl ve merhamet gibi soyut kavramlar davranışlardaki etkileriyle fark edilir.	☒	☐
Gelecekteki olayları cinlerden kesin öğrendiğini öne süren kişilerin iddialarına itibar edilmez.	☒	☐
Hız. Âdem kıssasında İblis'in secde etmemesi, meleklerin de isyan edebileceğini gösterir.	☐	☒
Melekler nurdan yaratılmıştır ve Allah'ın izniyle farklı suretlerde görünebilirler.	☒	☐

3 BOŞLUK DOLDURMA

Boşlukları kutudaki uygun sözcüklerle doldurunuz.

- nurdan** **teleskop** **İsrâfil** **âlem** **gayb** **cin**
1. Dinî kullanımda yaratılmış varlıkların bütününe **âlem** denir.
 2. Duyularla algılanamayan varlık alanı **gayb** kavramıyla anlatılır.
 3. İslam inancına göre melekler **nurdan** yaratılmış varlıklardır.
 4. Kıyamette sûra üfleyecek olan büyük melek **İsrâfil**'dir.
 5. Kur'an-ı Kerim'de şeytanın **cin** topluluğundan olduğu bildirilir.

5 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki çalışma panosunda meleklerin özelliklerini içeren kartlar maviye, görevlerini içeren kartlar ise yeşile boyanacaktır. Buna göre hangi numaralı kartların başlık sınıflandırması yanlıştır?

1. Özellik Kartı (Mavi) Melekler nurdan yaratılmıştır; yeme ve uyku ihtiyaçları yoktur.	2. Özellik Kartı (Mavi) Mikâil yağmur ve rüzgâr gibi tabiat olaylarını düzenler.
3. Görev Kartı (Yeşil) Meleklerin cinsiyeti yoktur ve sayılarını yalnız Allah bilir.	4. Görev Kartı (Yeşil) Cebrail ilahî vahyi peygamberlere ulaştırmakla yükümlüdür.

A 1 ve 3	B 1 ve 4	C 2 ve 3	D 2 ve 4

6 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki varlık kartlarını inceleyerek her örneğin hangi yolla bilindiğini ve sınıflandırma gerekçesini tabloya yazınız.

1. Kart - Dağ ve Deniz Çiçek gözle doğrudan görülür somut varlıklar	2. Kart - Uzak Gök Cismi Çok uzaktaki cisim teleskopla incelenen cisim
3. Kart - Meleklerin Sayısı Duyularla algılanamayan gayb âlemi bilgisi	4. Kart - Merhamet Duygusu Gözle görülmeyen ancak yardım davranışında hissedilen

Varlık Kartı	Bilgi Edinme Yolu	Sınıflandırma Gerekçesi
1. Kart (Dağ ve deniz)	Doğrudan gözlem	Duyu organlarıyla araçsız algılanır
2. Kart (Uzak gök cismi)	Araçla gözlem	Teleskop yardımıyla gözlemlenir
3. Kart (Meleklerin sayısı)	Dinî kaynaklar (vahiy)	Gayb alanında; ayet ve hadislerle öğrenilir
4. Kart (Merhamet duygusu)	Soyut kavram (davranış)	Cisim değildir; yardımlaşma davranışında fark edilir

7 KISA CEVAP

Görseldeki karşılaştırma şemasında melek, cin ve şeytan kavramlarına ait bilgiler verilmiştir. Şemadaki K ve L kutularına hangi kavramlar yazılmalıdır? Bu üç adın birbirinin yerine kullanılamamasının nedenini açıklayınız.

K Varlığı: ?

Nurdan yaratılmıştır.
Allah'ın emrine karşı gelmez.

L Varlığı: ?

İrade ve sorumluluk taşır.
İnanan ve inananları vardır.

Şeytan (İblis)

Cinlerdendir; kibirlenerek
ilahi emre karşı gelmiştir.

K: melek, L: cin. Yaratılış özellikleri ve irade-sorumluluk durumları birbirinden farklıdır.

8 SIRALAMA

Görseldeki araştırma basamaklarını, melekleri doğru sınıflandırmak isteyen bir öğrencinin izleyeceği sıraya göre 1'den 5'e kadar sıralayınız.

1. Adım

Soruyu Belirle

2. Adım

Kur'an ve Sünnet

3. Adım

Özellik / Görev

4. Adım

Anahtar Eşleştir

5. Adım

Kontrol Et

- 3 Bilgileri özellik ve görev ölçütüne göre iki gruba ayırmak
- 1 Meleklerle ilgili araştırma sorusunu net biçimde belirlemek
- 4 Görev ifadelerini ilgili melek adlarıyla eşleştirmek
- 2 Kur'an-ı Kerim ve sünnete dayalı güvenilir eserlere başvurmak
- 5 Hazırlanan tabloyu öğretmen rehberliğinde kontrol etmek

9 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Görselde Hz. Âdem kıssasında geçen meleklerle ilgili ilkeler verilmiştir. Görseldeki bilgilere göre hangisi söylenebilir?

Hız. Âdem Kıssasındaki İlkeler

Melekler: "Sani tenzih ederiz; sizin bize öğrettiğinizden başka bilgimiz yoktur."
İblis cinlerdendir; kibirlenip emre uymaması, melekler ise itaat etmiştir.

Kavram Çıkarımı

- 1) Melekler her şeyi kendiliğinden bilmez.
- 2) Gaybı yalnız Allah bilir.
- 3) İblis'in isyanı meleklerle mal edilemez.

- A Melekler geçmiş ve gelecek her şeyi kendiliklerinden bilir.
- B İblis'in secde etmemesi meleklerden olduğunu kanıtlar.
- C İblis ile ilahi emre itaat eden melekler aynı özelliktedir.
- D Melekler Allah'ın öğrettiğini bilir; gaybı yalnız Allah bilir.

10 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki şemada dört büyük meleğin sorumluluk alanları ve unvanları gösterilmiştir. Şemaya göre hangi eşleştirme doğrudur?

1. Bölüm

Cibraîl (Cibril)

Ruhulhudus / Ruhulemin

Görev: İlahi vahiy

2. Bölüm

Mikâil

Doğa ve rızık düzeni

Görev: Tabiat olayları

3. Bölüm

İsrafil

Kıyamet ve yeniden diriliş

Görev: Sûra üfleme

4. Bölüm

Azrail

Melekülmev (Ölüm meleği)

Görev: Can alma

- A 1. bölüm: Cibraîl (Ruhulemin) — İlahi vahiy ulaştırma
- B 2. bölüm: İsrafil — Doğa olaylarını düzenleme
- C 3. bölüm: Mikâil — Sûra iki kez üfleme
- D 4. bölüm: Kırâmen Kâtibin — Canlıların ruhunu alma

11 KISA CEVAP · DÜŞÜN

Görseldeki iki görev kartında insanın dünya hayatındaki davranışlarıyla ahiret sorgusu arasındaki bağ gösterilmiştir. 1 ve 2 numaralı kartlara hangi meleklerin adları yazılmalıdır? Bu meleklerin görevlerini bilmek insan davranışlarını nasıl etkiler?

1

1. Görev Kartı: ?

İnsanın sağında ve solunda yer alarak iyi ve kötü davranışları eksiksiz kaydeden yazıcı melekler

2

2. Görev Kartı: ?

Ölümünden sonra kabirde insanları inanç ve yaşayışlarıyla ilgili sorgulamakla görevli melekler

1: Kırâmen Kâtibin, 2: Münker ve Nekir. Davranışların kaydedildiğini bilmek insanı iyiliğe yöneltir.

12 ŞİFRE Lİ KELİME

İpuçlarına karşılık gelen kavramları kutulara yazınız. Numaralı kutulardaki harflerle dört büyük melekten birinin adını bulunuz.

Vahiy meleği Cibraîl'in Kur'an-ı Kerim'de geçen isimlerinden biri

C İ B R İ L

Allah'ın yarattığı görülen ve görülemeyen varlıkların tamamı, âlem

E V R E N

Duyuların sınırları dışında kalan ve vahiyle bilinen varlık alanı

G A Y B

Cibraîl için kullanılan "güvenilir ruh" anlamındaki unvan

R U H U L E M İ N

Ölüm vakti gelenlerin canını almakla görevli büyük melek

A Z R A İ L

Kıyamet ve yeniden diriliş için sûra üflemeyle görevli melek

İ S R A F İ L

Melekülmev unvanındaki "melek" sözcüğünün çoğul kökü olan tekil ad

M E L E K

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

CEBRAİL

13 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Görseldeki tartışma kartında bir kişinin "Gelecek hafta kimin ne yaşayacağını cinlerden kesin olarak öğrendim." iddiası yer almaktadır. İslam'ın bilgi anlayışına göre bu iddia neden kabul edilemez ve gayb bilgisinin ölçütü nedir?

Yanlış İddia Kartı

"Gelecek hafta yaşanacak bütün olayları cinlerden kesin olarak öğrendim ve biliyorum."

İslam'ın Bilgi Ölçütü

Gaybı yalnız Allah bilir.
Peygamberler vahiyle bildirileni bilir.
Kaynaksız iddialara itibar edilmez.

Gaybı yalnız Allah bilir; peygamberler bile ancak vahiyle bildirileni bilir, kaynaksız iddialara inanılmaz.

14 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Bir öğrenci varlıkları "gözle görülenler" ve "gözle görülmeyenler" diye ayırıp mikroskopla incelenen bakteriyi, sevgi duygusunu ve melekleri aynı kutuya koymuştur. Bu sınıflandırmadaki temel eksiklik hangisidir?

- A Doğrudan görülen varlıklara tabloda yer verilmemesi
- B Görülemeyen varlıkların bilgi edinme yollarının ayrılması
- C Gök cisimlerinin doğrudan gözlem grubuna alınması
- D Meleklerin görevleri ile özelliklerinin karıştırılması